

Mewnosod system prosthesis isretinol ar gyfer retinitis pigmentosa

Rhagfyr 2015

Beth mae NICE wedi'i ddweud?

Nid oes tystiolaeth ddigonol er mwyn bod yn sicr ynglŷn â pha mor dda mae'r driniaeth hon yn gweithio na pha mor ddiogel ydyw. Am y rheswm hwn, dim ond fel rhan o astudiaeth ymchwil y dylai'r driniaeth hon gael ei chyflawni.

Beth mae hyn yn ei olygu i mi?

Dim ond fel rhan o astudiaeth ymchwil y gall eich gweithiwr iechyd proffesiynol gynnig y driniaeth hon i chi. Cesglir manylion am eich triniaeth.

Sylwadau eraill gan NICE

Dyweddodd NICE y bwriedir y driniaeth hon ar gyfer pobl na allant wneud defnydd o'u golwg ac nad oes ganddynt opsiynau triniaeth eraill. Nodwyd y gallai hyd yn oed gwelliannau bach yn eu golwg helpu'r bobl hyn. Mae NICE wedi nodi pwysigrwydd cwnsela seicolegol i gleifion, fel bod ganddynt ddisgwyliadau realistig o ran y driniaeth. Nododd hefyd yr angen am ofal arbenigol parhaus o gleifion ar ôl y driniaeth.

Y cyflwr

Mae retinitis pigmentosa yn afiechyd sy'n effeithio ar yr haen o gelloedd sy'n sensitif i olau yng nghefn y llygad (y retina). Mae'n arwain at golli golwg, a all fod yn ddifrifol.

Mae triniaethau llawfeddygol wrthi'n cael eu datblygu sy'n helpu i adfer golwg sylfaenol. Mae NICE wedi ystyried systemau prosthesis isretinol fel triniaeth arall.

Y driniaeth

Mae prosthesis isretinol yn ficrosglodyn bach a roddir yn y llygad, tu ôl i'r retina, pan fydd y claf o dan anesthetig cyffredinol. Mae cebl tenau yn rhedeg o'r microsglodyn, dan y croen, ac yn cysylltu ag uned batri a rheoli allanol.

Mae'r microsglodyn yn dynwared gweithrediad retina iach, sy'n helpu'r person i adnabod golau, symudiad a siapiau.

Buddiannau a risgiau

Pan edrychodd NICE ar y dystiolaeth, penderfynwyd nad oes digon o dystiolaeth i wybod pa mor dda y mae'r driniaeth hon yn gweithio a pha mor ddiogel ydyw. Roedd y saith astudiaeth a ystyriwyd gan NICE yn cynnwys cyfanswm o 73 o gleifion ond gallai rhai cleifion fod wedi cymryd rhan mewn mwy nag un astudiaeth.

Yn gyffredinol, dangosodd yr astudiaethau welliannau bach mewn golwg. Roedd rhai pobl yn gallu adnabod golau, neu gyfeiriad symud, neu siapiau yn well.

Dangosodd yr astudiaethau fod y risgiau canlynol yn gysylltiedig â'r driniaeth:

- problemau gyda'r retina yn ystod neu ar ôl y driniaeth, nad oeddent wedi gwella dros amser i rai pobl
- peidiodd y microsglodyn neu'r cebl â gweithio'n iawn. Dewisodd rhai pobl gael ei system prosthesis wedi'i thynnu
- problemau gyda'r conjunctiva (pilen denau sy'n gorchuddio'r rhan wen o'r llygad) yn dilyn y driniaeth, a driniwyd yn llwyddiannus
- pwysedd uchel yn y llygad, a driniwyd yn llwyddiannus.

Os hoffech wybod rhagor am yr astudiaethau, gweler y [canllaw](#). Gofynnwch i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol esbonio unrhyw beth nad ydych yn ei ddeall.

Cwestiynau i'w gofyn i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol

- Beth yn union yw'r driniaeth hon?
- Beth yw'r manteision posibl?
- Beth yw'r tebygolrwydd y bydd y manteision hynny yn berthnasol i mi? A allai cael y driniaeth wneud fy ngolwg yn waeth?
- A oes triniaethau eraill ar gael?
- Beth yw risgiau'r driniaeth?
- A yw'r risgiau'n fach neu'n ddifrifol? Pa mor debygol ydynt o ddigwydd?
- Pa ofal y bydd ei angen arnaf ar ôl y driniaeth?

- Beth sy'n digwydd os aiff rhywbeth o'i le?
- Beth allai ddigwydd os na chaf y driniaeth?

Ynglŷn â'r wybodaeth hon

Mae [canllawiau ymyriadau](#) NICE yn rhoi cyngor i'r GIG ar ddiogelwch triniaeth a pha mor dda y mae'n gweithio.

ISBN: 978-1-4731-1731-0